

Co warto wiedzieć o biebrzańskich turzycowiskach i ich koszeniu?

Dlaczego koszenie jest ważne?

Zdecydowana większość obszaru Doliny Biebrzy to ekosystemy nieleśne, za znacznym udziałem turzyc, traw i mchów, z domieszką trzciny i krzewów. Ekosystemy te powstały w wyniku współdziałania ze sobą zjawisk naturalnych (klimatu i procesów geologicznych) oraz ekstensywnej gospodarki człowieka, dlatego mówimy, że ekosystemy te są półnaturalne.

Łąki bagienne i turzycowiska wymagają koszenia i wypasu. W przeciwnym wypadku przestaną istnieć, a ich miejsce zajmą zakrzaczenia i lasy złożone głównie z brzozy, wierzby i osiki.

Co się dzieje, kiedy w torfowisku brakuje wody?

Z turzycowiskami związany jest ważny dla przyrody proces. Jest to torfienie, czyli proces powstawania torfu z martwych szczątków roślin, które ulegają tylko częściowemu rozkładowi. Powstawanie torfu zachodzi w warunkach beztlenowych. Jest to możliwe dzięki obecności wody na torfowisku, która ogranicza kontakt torfu z powietrzem. Jeśli poziom wody obniży się odsłaniając torf, proces torfotwórczy zatrzymuje się, a sam torf zaczyna zanikać (utleniać się). To niekorzystne zjawisko jest nazywane murszeniem torfu.

**Biebrzańskie
Sianokosy**

Jakie gatunki żyją na biebrzańskich łąkach?

Otwarte turzycowiska i podmokłe łąki w dolinie Biebrzy są siedliskiem wielu cennych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Na torfowiskach zasilanych wodami podziemnymi powstają zbiorowiska roślinne złożone głównie z mchów i turzyc, zwane mechowiskami. Występuje w nich wiele rzadkich gatunków roślin, takich jak: lipiennik Loesela, gnidosz królewski i wełnianeczka alpejska.

Małym ssakiem, który doskonale radzi sobie na biebrzańskich turzycowiskach jest nornik północny. Gatunek ten zakłada gniazda w kępach turzyc, co ułatwia mu przeżycie na terenach zalewanych. Norniki są jednak bardzo narażone na śmierć w wyniku przejazdu ciężkiego sprzętu. Między innymi dlatego turzycowiska kępowe są koszone ręcznie.

Jednym z najcenniejszych gatunków ptaków doliny Biebrzy jest wodniczka. Występuje tu blisko 20% światowej populacji tego niewielkiego ptaka. Ponieważ wodniczki odbywają dwa lęgi w ciągu roku, może się zdarzyć, że jeszcze w sierpniu samice wysiadują jaja lub karmią młode. Dlatego w miejscach, gdzie gnieździ się ten gatunek nie powinno się rozpoczynać koszenia wcześniej niż 15 sierpnia.

Bardzo ciekawym ptakiem jest derkacz. Odzywa się on donośnym trzeszczącym głosem, który można łatwo usłyszeć wiosną na łąkach zarówno w dzień, jak i w nocy. Jednocześnie bardzo trudno go zobaczyć, gdyż jest to skryty ptak, przemieszczający się głównie na piechotę pośród gęstej roślinności.

Co trzeba wiedzieć, by kosić z korzyścią dla przyrody?

Stosowane powszechnie okrężne koszenie łąk od zewnątrz do środka koszonej powierzchni powoduje, że drobne zwierzęta są zapędzane na nieskoszony fragment na środku działki, gdzie zwykle giną, gdy ten fragment zostaje skoszony. W związku z tym zaleca się koszenie od środka lub z boku na bok - zwierzęta mają wtedy większe szanse na ucieczkę na sąsiednie obszary.

Pozostawianie nieskoszonych fragmentów łąk, pełni dla przyrody bardzo ważną rolę. Przede wszystkim są one schronieniem dla wielu gatunków ptaków oraz innych drobnych zwierząt. Ponadto, wszystkie rosnące tam rośliny zdążą wydać nasiona, a bezkręgowce (np. motyle) będą mogły zakończyć swoje cykle rozwojowe oraz przezimować w nieskoszonej roślinności. Z tego względu w pakietach przyrodniczych programu rolno-środowiskowo-klimatycznego, wymaga się od rolnika pozostawienia części łąki nieskoszonej.

Czajka, rycyk i krwawodziób zakładają gniazda na ziemi, w miejscach z odsłoniętym widokiem, co ułatwia im odpowiednio wcześnie dostrzeżenie drapieżnika, dlatego potrzebują łąk z niską roślinnością, które są regularnie użytkowane. Z kolei kszczyk, dubelt i derkacz preferują wyższą roślinność, w której dobrze ukrywają gniazda, przez co są mniej zależne od regularnego koszenia łąk.

Przebieg konkursu

„Wykosić wiedzę”

- ⇒ Konkurs jest przeznaczony dla zawodników konkurencji drużynowej z gmin biebrzańskich.
- ⇒ Konkurs składa się z 10 pytań, które zostaną odczytane ze sceny. Pytania mają charakter zamknięty: spośród 2 odpowiedzi tylko jedna jest poprawna.
- ⇒ Warunkiem uczestnictwa jest czytelne (drukowanymi literami) podpisanie formularza z odpowiedziami.
- ⇒ Zadaniem uczestnika jest wskazanie poprawnej odpowiedzi poprzez postawienie znaku X na otrzymanym formularzu, w odpowiednim polu.
- ⇒ Uczestnik ma na udzielenie odpowiedzi 30 sekund od przeczytania pytania przez prowadzącego.
- ⇒ W razie konieczności zmiany udzielonej odpowiedzi należy zamalować omyłkową odpowiedź i zaznaczyć nową. Należy również postawić parafkę przy poprawce oraz poprosić prowadzącego o postawienie swojej parafki.
- ⇒ Za każdą prawidłową odpowiedź uczestnik otrzymuje 1 pkt. Za udzielenie odpowiedzi błędnej, niejednoznacznej lub nie udzielenie odpowiedzi – 0 pkt.
- ⇒ Po serii 10 pytań formularze są zbierane i sprawdzane przez prowadzących. W tym czasie należy zająć miejsce w pierwszym rzędzie widowni i poczekać na informację prowadzących o zakończeniu sprawdzania testu, gdyż w przypadku zdobycia identycznej liczby punktów przez kilku uczestników konkursu odbędzie się dogrywka o miejsca I-III.
- ⇒ Dogrywka będzie miała formę ustną. Osoby biorące w niej udział będą losowały pytanie wybierając liczbę od 1 do 30, następnie prowadzący odczyta wylosowane pytanie oraz 2 możliwe odpowiedzi. Zadaniem uczestnika dogrywki będzie wskazanie na głos (do mikrofonu) tej poprawnej. Do kolejnego etapu dogrywki przechodzą tylko te osoby, które poprawnie odpowiedzą na pierwsze wylosowane pytanie, chyba, że wszyscy uczestnicy odpowiedzą błędnie – w takim wypadku wszyscy losują kolejny raz.
- ⇒ Laureatami konkursu są trzy osoby, które zdobędą najwyższą liczbę punktów, jednocześnie udzielając poprawnych odpowiedzi na co najmniej 5 pytań.

